

Полазећи од потребе решавања проблема високе стопе незапослености, високог спољно-трговинског и буџетског дефицита, недовољне стопе привредног раста и развоја, и потребе креирања и отварања нових радних места, Петнаести конгрес Савез самосталних синдиката Србије доноси

РЕЗОЛУЦИЈУ О ЗАПОШЉАВАЊУ И НОВОЈ ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈИ

Главни покретач привредног развоја Републике Србије била је индустрија све до средине 80-тих година прошлог века, када због изразитог спољно-трговинског дефицита и увозних ограничења постаје јасно да се мора приступити њеном прилагођавању захтевима тржишта, унапређењу продуктивности и модернизацији. Доношењем Закона о промету и располагању друштвеним капиталом 1989. године, започео је процес приватизације, који је требало да обезбеди реструктурирање привреде, статусне, правне, економске и организационе промене, са циљем да се смање дугови, повећају производне могућности и укупна вредност предузећа, како би она била конкурентна и способна за отворену тржишну утакмицу.

Циљеви са којима се кренуло у процес приватизације, да се створи ефикасна тржишна привреда са одговарајућом власничком структуром, унапреди производња, поспеши економски развој, одржи ниво запослености, а на средњи рок и повећа, нису достигнути. Дошло је до деиндустријализације и повећања незапослености.

Мала и средња предузећа имају велики значај. Микро предузећа по запосленом имају највећи промет, али не стварају и највећу новостворену вредност. Она праву експанзију могу да остваре у кооперацији са индустријским системима, као њихов пратећи део.

У реалном сектору, агроиндустрији, прерађивачкој индустрији, грађевинарству, као и у областима привреде везаним за трговину, услуге у хотелима и ресторанима, саобраћају, складиштењу, финансијском посредовању, здравству, социјалном раду и другде, у периоду од 2001. – 2008. године смањен је број запослених за 400.000, од којих је део нашао нови посао у сектору приватног предузетништва, али то ни издалека није било довољно. Са наступом глобалне светске економске кризе, у Републици Србији је од 2010. до 2014. године смањен и број предузетника за 70.000.

Упркос неповољном положају индустријског сектора, индустријски производи су најзаступљенији у српском извозу, што потврђује закључак да развој прерађивачке индустрије доприноси смањењу дефицита трговинског биланса и привредном расту опште.

У протеклих десет година релативно висок реални раст бруто домаћег производа пратила је „економија раста без раста запослености“ услед незадовољавајућих ефеката приватизације, као и недовољним бројем нових фирми које би оснажиле тражњу за радом.

Последња глобална финансијска криза, недовољан ниво инвестирања и извоза, девастирана индустрија, а са друге стране захтеви тржишне ефикасности, конкурентности и улагања у размењив сектор привреде, указују на потребу јавно приватног партнерства и оснивања развојне банке преко које ће се пласирати комерцијално одржива средства.

Потребно је завршити процес приватизације, а посебно реструктурирање.

Будућа индустријска политика мора имати наглашен активистички приступ са добро одмереним циљевима и инструментима, као што су инвестиционе субвенције, порески кредити, ослобађање добити од пореза када се реинвестира, као и у приступима монетарне и кредитне политике, царине, а морају се предвидети и мере заштите путем домаћих индустријских стандарда. Потребно је стимулисати трансфер савремене технологије, средњих и виших фаза прераде, производну кооперацију и заједничка улагања са иностраним партнерима. Потребни су модерни, једноставни прописи и ефикасно спровођење закона. Извоз мора да буде профитабилнији од увоза. Треба на озбиљан и непристрасан начин идентификовати производе који имају природне, компаративне или конкурентске предности, уз истовремену анализу тренутне и дугорочне тражње. Подршка мора бити општа, али и усмерена ка оним делатностима које ће најбрже повећати производњу, запосленост и извоз.

Национална стратегија запошљавања је утврдила потребу повећања учешћа запослених у укупном становништву радног узраста са 48% у 2010. години на 60% и више у 2020. години. То подразумева да ће укупна стопа запослености током ове деценије морати да се повећава за просечно 1,6% годишње. У оквиру овог плана, потребно је спровести мере у области јачања капацитета и унапређења метода рада, са једне стране, и мере и програме активне политике запошљавања, са друге стране.

Посматрано од 2011. године до данас, политика запошљавања је имала скромне резултате, што нам показују подаци званичне статистике.

Пошто је један од главних циљева активних мера да помогне незапосленима да се врате на посао, неопходно је обезбедити раст понуде слободних радних места.

Савез самосталних синдиката Србије се залаже за процес нове индустријализације, страна и домаћа улагања у размењив сектор привреде, како би се повећала понуда радних места, смањио спољнотрговински дефицит и повећао бруто друштвени производ. Ово подразумева и њен комплементаран развој, као што је пољопривреда, шумарство, екстракција руда и камена, енергетике, информативних технологија, а са друге стране и индустријских услуга.

Потребни су подстицаји за активацију и спречавање лица да напуштају тржиште рада, повећање обухвата активних политика тржишта рада, унапређење средњег стручног и даље усавршавање високог образовања, као и програме додатног образовања и обуке за усавршавање радних вештина незапослених и одраслих лица. Потребна је посебна брига везана за запошљавање осетљивих друштвених група.